

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Prywatnej Wyższej Szkoły Ochrony Środowiska w Radomiu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie środowiskiem na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.192.2023.4.RJ

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie środowiskiem na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Brak jest spójności pomiędzy koncepcją i celami kształcenia, a przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych.
Przyporządkowanie kierunku zarządzanie środowiskiem wyłącznie do dyscypliny naukowej nauki o Ziemi i środowisku jest nieprawidłowe, ponieważ przewartościowano udział dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku, kosztem pominięcia w przyporządkowaniu kierunku dyscyplin: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Treść ponad 40-tu z 68 efektów uczenia się odnosi się w części, a w tym kilkunastu w całości, wprost do dyscypliny inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (np. ZŚ1_U08 – potrafi ocenić i dokonać zestawienia własności materiałowych i strukturalnych do określenia parametrów cieplnych i przepływowych w odniesieniu do urządzeń, instalacji i obiektów budowlanych; ZŚ1_U13 – potrafi zaprojektować wybrane elementy instalacji: słonecznych, fotowoltaicznych, małych elektrowni wodnych, grzewczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, potrafi wykonać projekt instalacji z wykorzystaniem pompy ciepła, a także kotłów na biomasę; ZŚ1_U15 – potrafi zaprojektować wybrane systemy i układy grzewcze, wentylacyjne i klimatyzacyjne). Do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych odnosi się w całości kilkanaście, a w części kolejnych ponad 30 efektów uczenia się (np. ZŚ1_W30 – ma zaawansowaną wiedzę w zakresie zarządzania zespołami ludzkimi; ma podstawy psychologii i socjologii, zna swoje kompetencje i możliwości samokształcenia; ZŚ1_W04 – ma zaawansowaną wiedzę z zakresu prawa w ochronie środowiska, podstaw organizacji i zarządzania oraz sporządzania biznes planu i studium wykonalności; ZŚ1_W25 – ma zaawansowaną wiedzę w zakresie administracyjnych i ekonomicznych aspektów zarządzania środowiskiem, ekonomiki i przedsiębiorczości oraz ekomarketingu).
2. Część zakładanych kierunkowych efektów uczenia się nie jest specyficzna dla kierunku będącego przedmiotem wniosku.

Cechy generyczne posiada blisko 20% efektów uczenia się, przez co nie są one specyficzne i adekwatne dla zarządzania środowiskiem (np. ZŚ1_W30 – ma zaawansowaną wiedzę w zakresie zarządzania zespołami ludzkimi; ma podstawy psychologii i socjologii, zna swoje kompetencje i możliwości samokształcenia; ZŚ1_U02 – potrafi pozyskiwać informacje z baz danych, literatury i innych źródeł, potrafi dokonać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, a także wyciągać wnioski i uzasadniać opinie także w języku angielskim; ZŚ1_U19 – potrafi dokonać właściwego wyboru odnośnie programów oraz narzędzi komputerowego wspomaganie projektowania; ZŚ1_U26 – potrafi współdziałać z innymi w ramach prac zespołowych i interdyscyplinarnych; ZŚ1_U27 – potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole; ZŚ1_K03 – jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów; ZŚ1_K05 – rozumie potrzebę współorganizowania działań na rzecz środowiska społecznego; ZŚ1_K06 – jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego).

3. Treści programowe określone dla praktyk zawodowych są niespecyficzne dla kierunku będącego przedmiotem wniosku.

W tematyce praktyki zawodowej ujęto w większości treści niespecyficzne dla kierunku zarządzanie środowiskiem (tym bardziej przyporządkowanemu wyłącznie do nauk o Ziemi i środowisku) z regularnym przypisaniem każdemu blokowi tematycznemu w sposób w większości nieuzasadniony po 90 godzin czasu realizacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych np. 1. *szkolenie BHP* (90 godz.), 2. *zapoznanie się zakresem działalności zakładu, jednostki, w której odbywana jest praktyka* (90 godz.), 3. *zapoznanie się z procedurami funkcjonowania, zarządzania i organizacji jednostki, w której realizowana jest praktyka* (90 godz.), 4. *udział w procesie projektowym* (90 godz.), 5. *udział w procesie wykonawczym inwestycji* (90 godz.), 6. *zapoznanie się z technologią i eksploatacją elementów systemu zarządzania środowiskiem* (90 godz.), 7. *udział w bieżącej działalności zakładu (uczestnictwo w procesach technicznych i technologicznych)* (90 godz.), 8. *udział w procesie nadzoru inwestycyjnego* (90 godz.). Taki zestaw treści programowych praktyk zawodowych nie jest specyficzny dla zarządzania środowiskiem i pozostaje w sprzeczności z pojmowaniem środowiska definiowanego przez ustawę Prawo ochrony środowiska, jako „ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami”.

4. Dane na temat zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przedstawione we wniosku są niespójne.

Zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano w jednym miejscu dokumentacji 136-137 ECTS na studiach stacjonarnych i 117-118 ECTS na studiach niestacjonarnych, a w innym 211 ECTS dla obydwu form studiów. W pierwszym przypadku Wnioskodawca wyodrębnia z puli punktów ECTS przeznaczonych na realizację konkretnych zajęć określoną liczbę ECTS przypisaną do zajęć praktycznych, a w drugim wlicza całość punktów ECTS konkretnych zajęć jako zajęcia praktyczne, co z kolei nie wynika ze szczegółowych zapisów w kartach zajęć. Ze względu na niespójność zapisów w kartach zajęć i rozbieżnych do nich interpretacji Wnioskodawcy na temat godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i punktów ECTS z nich wynikających, nie można pozytywnie ocenić spełnienia wymogu określonego w § 3 ust. 5 pkt. 1 rozporządzenia

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.), dotyczącego zapewnienia w programie studiów minimum 50% wymiaru punktów ECTS takich zajęć.

5. Nieprawidłowo ustalono liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach języka nowożytnego B2 na studiach stacjonarnych. Liczba punktów ECTS jest niedoszacowana – przy 225 godzinach zajęć liczba punktów ECTS wynosi 5.
6. Części zajęć przypisano godziny na „egzamin, zaliczenia i konsultacje” jako godziny z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich w wymiarze znacznie zawyżonym, niezależnie od tego czy mają one miejsce (np. egzamin jest realizowany w sesji tylko w przypadku niektórych zajęć, a zaliczenie dokonuje się w ramach zajęć i obciążeń semestralnych). W przypadku wielu zajęć liczba godzin konsultacji sięga kilkudziesięciu procent faktycznej liczby godzin zajęć ujętych w obciążeniach np. *gospodarka odpadami* na studiach niestacjonarnych (39 godzin ujętych w obciążeniach, 26 godzin „egzaminów, zaliczeń i konsultacji”, łącznie 65 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów), *magazynowanie i oszczędzanie energii* (odpowiednio: 60 godzin zajęć, 15 godzin konsultacji, tj. 75 w bezpośrednim kontakcie – studia stacjonarne oraz 36 godzin zajęć i 23 godzin konsultacji, tj. 59 godzin w bezpośrednim kontakcie – studia niestacjonarne), *matematyka* (30 godzin zajęć, 20 godzin konsultacji, tj. 50 godzin w bezpośrednim kontakcie – studia stacjonarne oraz 18 godzin zajęć i 26 godzin konsultacji, tj. 44 godzin w bezpośrednim kontakcie).
7. Do grupy zajęć do wyboru zaliczono praktykę zawodową (30 ECTS). Jest to podejście nieprawidłowe, ponieważ niezależnie od wyboru miejsca odbywania praktyki, student realizuje ten sam zbiór przedmiotowych efektów uczenia się.
8. Nie określono szczegółowych kryteriów uwzględnionych w rekrutacji kandydatów na studia, nie wyszczególniono szczegółowego algorytmu ustalania rankingu wszystkich uwzględnianych wyników egzaminów, a także poziomu wymaganych kompetencji językowych kandydatów. Zasady te nie są w pełni przejrzyste, selektywne, bezstronne i zapewniające właściwy dobór kandydatów przy zapewnieniu im równych szans w procesie rekrutacji.
9. Liczba nauczycieli akademickich i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć nie jest nieadekwatna do liczby godzin zajęć i planowanej liczby studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia. Znaczne obciążenia godzinowe niektórych nauczycieli akademickich, utrudniają prawidłową realizację zajęć. Poszczególnym nauczycielom akademickim oraz innym osobom proponowanym do prowadzenia zajęć zaplanowano je łącznie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w wymiarze od 6 do 2029 godzin (średnio 396 godzin; w jednostkowych przypadkach: 2029 godz., 1184 godz., 740 godz., 510 godz., itd.), przy czym nie wskazano prowadzących do zaplanowanych w harmonogramie realizacji programu studiów zajęć związanych z wykonaniem pracy inżynierskiej (830 godzin na studiach stacjonarnych i 817 na studiach niestacjonarnych). Są to bardzo wysokie wartości obciążeń zważywszy na uwzględnienie przez Uczelnię przydziałów godzinowych zajęć tylko jednej grupy studentów spośród planowanej łącznej liczby osób studiujących w całym cyklu kształcenia określonej na 200 osób (studia stacjonarne) i 300 osób (studia niestacjonarne). Wynika z tego, że wykazane obciążenia godzinowe zwłaszcza niektórych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia utrudnią prawidłową realizację zajęć, a liczebność kadry nie odpowiada faktycznemu zapotrzebowaniu.

10. Infrastruktura informatyczna Centrum Informatyki (z 9 komputerami i oprogramowaniem Windows 10, Office 365 i GIS) jest niewystarczająca do opanowania przez 500 osób studiujących w cyklu kształcenia, posługiwania się specjalistycznym oprogramowaniem obejmującym systemy geoinformacyjne oraz narzędzia i techniki monitorowania środowiska w zakresie zapewniania ochrony powietrza, klimatu, wód, gleb oraz przyrody żywej, co wiąże się ze znajomością zarządzania systemami ochrony środowiska.
11. Liczba i dobór miejsc odbywania praktyk zawodowych nie zapewniają ich prawidłowej realizacji i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.
Uczelnia oferuje niedostateczną liczbę miejsc odbywania praktyk zawodowych dla osób studiujących (tj. zaledwie 66 na wymagane 125), a podmioty oferujące praktyki nie reprezentują pełnego spektrum profilu potencjalnego zatrudnienia wynikającego ze zdefiniowanych efektów uczenia się (np. nie są reprezentowane podmioty z sektora energetyki, firmy konsultingowe i doradcze w zakresie zarządzania środowiskiem, instytucje naukowo-badawcze, jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe, podmioty finansujące ochronę środowiska, podmioty sporządzające dokumentacje środowiskowe oraz wykonujące terenowe badania i analizy środowiska, firmy architektoniczno-projektowe z zakresu zarządzania środowiskiem, instytucje ochrony przyrody), przez co nie jest zapewniona prawidłowa realizacja programu studiów w odniesieniu do praktyk zawodowych na kierunku zarządzanie środowiskiem.
12. Niewystarczające są ilościowo-jakościowe zasoby biblioteczne i możliwości korzystania z nich przez studentów.
Wnioskodawca nie przedstawił danych potwierdzających posiadanie zasobów adekwatnych do wykazów literatury wykazanej w kartach zajęć. Uczelnia wprowadziła deklarację zakupu 98 pozycji literatury z nieodległymi datami publikacji po uzyskaniu pozwolenia na utworzenie kierunku studiów ale prace te w większości nie figurują w wykazach literatury zamieszczonych w kartach zajęć. W przedstawionych przez Uczelnię zasobach ujawniono braki literatury do wielu zajęć zaplanowanych do realizacji w ramach kierunku zarządzanie środowiskiem. Zdarzają się również przypadki kompletnego braku adekwatności literatury zalecanej studentom w kartach zajęć do realizowanych treści programowych (np. *gleboznawstwo*, *geografia gospodarcza Polski*), a także przypadki braku wskazania osobom studiującym chociażby jednej pozycji literatury przy powołaniu się na zapis „według promotora pracy” lub „według wskazań opiekuna praktyk” (np. zajęcia o nazwie: praca inżynierska, praktyka zawodowa, seminarium dyplomowe). Częściowo lub w całości nie jest dostępna w bibliotece Uczelni literatura wymieniana w kartach niektórych zajęć (np. *chemia środowiska*, *gleboznawstwo*, *podstawy zarządzania środowiskiem*, *gromadzenie informacji o środowisku*, *audyt energetyczny*, *ekobilans produktu i recykling materiałowy*, *hydrodynamika i termodynamika*, *informatyka*). Nieprawidłowością jest również brak aktualności zalecanej w kartach zajęć i grup zajęć literatury (np. *informatyka*, *rysunek techniczny*, *hydrologia i hydrogeologia*, *hydrodynamika i termodynamika*, *gromadzenie informacji o środowisku*, *gospodarka wodno-ściekowa*, *ekologia*, *meteorologia i klimatologia*, *ochrona hydrosfery*, *rozwój i planowanie miast*, *technologie wody i ścieków*). W czytelnicy, do dyspozycji studentów znajduje się tylko 12 miejsc do pracy, w tym 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, co w kontekście kształcenia 500 osób w jednym cyklu kształcenia na kierunku zarządzanie środowiskiem jest zasobem niewystarczającym.

Uchwała nr 751/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 września 2023 r.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Prywatnej Wyższej Szkoły Ochrony Środowiska w Radomiu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski